

Punkt i protokollet PR 157/2022 rd

Plenum

Fredag 27.1.2023 kl. 13.00—13.30

4. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av tobakslagen

Regeringens proposition RP 304/2022 rd
Utskottets betänkande ShUB 40/2022 rd

Andra behandlingen

Talman Matti Vanhanen: Ärende 4 på dagordningen presenteras för andra behandling. Innehållet har godkänts i första behandlingen och lagförslaget kan nu antas eller förkastas. — Debatt, ledamot Heinonen.

Debatt

13.02 **Timo Heinonen kok:** Arvoisa herra puhemies! [Hälinää]

Puhemies Matti Vanhanen: Hetkinen! — Pyydän sellaista hiljaisuutta, että edustaja kuulee oman äänensä. — Olkaa hyvä.

Arvoisa herra puhemies! Käsittelyssä on hallituksen esitys, joka koskee kuumennettavia tupakkatuotteita. Tämä on EU-lainsäädäntöä, direktiivi, joka on tuotu, ja niin kuin valiokunta toteaa, esityksen tavoitteena on rajoittaa sitä, että nämä kuumennettavat tupakkatuotteet leviäisivät Suomeen. Niitä ei tällä hetkellä ainakaan laajasti ole täällä Suomen markkinoilla, ja tällä tavoitellaan sitä, että niiden tuloa myös pystyttäisiin hidastamaan ja estämään niiden houkuttelevuuden lisäämistä esimerkiksi mentolin, suklaan tai vaniljan kaltaisilla makuaineilla.

Itse pidän hyvänä sitä, että tehdään toimenpiteitä sen eteen, että Suomesta tulisi savuton. Muistan, kuinka aikanaan ravintoloissa sai tupakoida, ja kun siitä luovuttiin, niin se aiheutti jonkin aikaa vähän ihmetystä ja harmitusta, mutta en kyllä tiedä, että tänä päivänä juuri kukaan enää kaipaisi, että pitäisi voida baaritiskillä polttaa tai ruuan jälkeen ruokapöydässä polttaa. Näitä uudistuksia on tehty, ja ne ovat vieneet Suomea hyvään suuntaan. Tavoite laajasti on ollut se, että Suomi voisi olla savuton vuoteen 2030 mennessä.

On totta, että tupakkatuotteet vahingoittavat koko elimistöä. Arviolta lähes 5 000 suomalaista kuolee tupakan aiheuttamiin sairauksiin, ja joka kolmas syöpäkuolema on tupakan aiheuttama ja joka viides sydän- ja verenkiertoelinten sairaus aiheutuu tupakoinnista. Keskimäärin tupakointi lyhentää elämää kahdeksan vuotta. Tupakointi on myös monien sairauksien riskitekijä ja pahentaa jo todennettuja sairauksia. Vuodessa tupakkasairauksien hoitoon käytetään vähintään yhden keskussairaalan työpanos.

Siitä, miten isot kustannukset kaiken kaikkiaan tähän menee: Tupakoinnin aiheuttama kustannus vuonna 2015 tehdyn THL:n selvityksen mukaan oli vajaa 300 miljoonaa — välittömiä, lisääntyneestä palvelujen käytöstä johtuvia kustannuksia arvioitiin silloin olevan

Punkt i protokollet PR 157/2022 rd

tämän verran. Niistä suurin osa syntyi terveydenhuollossa ja lääkekustannuksissa, ja suorat terveydenhuollon kustannukset olivat noin 277 miljoonaa euroa vuodessa. Summa vastaa reilun 240 000 asukkaan kaupungin kaikkia erikoissairaanhoidon vuosikustannuksia.

Tupakan vaikutukset ovat siis erittäin suuria, ja kiitos hallitukselle toimista ja EU:lle toimista, että tupakoinnista ja sen kautta tupakoinnin haitoista ja myös kustannuksista päästään eroon.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Zyskowicz.

13.05 Ben Zyskowicz kok: Arvoisa herra puhemies! Suomi on vuosien saatossa pyrkinyt olemaan etulinjassa tupakoinnin vähentämisessä. Luulen, että Suomi oli ensimmäisiä maita maailmassa, joka asetti konkreettisen vuosiluvun, jolloin niin sanottu savuttomuus voisi toteutua. Valitettavasti Suomi ei ole pysynyt kärjen vauhdissa kunnolla mukana. Esimerkiksi Meksikossa on aivan äskettäin säädetty rajuja tupakoinnin rajoittamiseen tähtääviä lakeja, ja tiedämme, että esimerkiksi Uusi-Seelanti on näissä asioissa hyvin edistyksellinen.

Tälläkin vaalikaudella on toki tupakkalainsäädäntöä kiristetty, ja kiitos siitä hallitukselle, mutta siinä yhteydessä valitettavasti esimerkiksi parveketupakoinnin rajoittaminen, josta olisi paljon iloa ja hyötyä monille kerrostaloasukkaille, jäi kuitenkin laista pois.

Toinen asia on tupakan hinta. Mehän tiedämme, että hinta — ja tietysti saatavuus mutta käytännössä hinta — on erittäin merkittävä keino rajoittaa tupakointia. Kun kokoomus tälle vuodelle tekemässään vaihtoehtobudjetissa laski hyvin tuntuvan tulolisän tupakkaveron kiristämisen kautta, niin meille muun muassa valtiovarainministeri tässä salissa sanoi, että tupakkaveroa kiristämällä ei tuollaiseen useamman sadan miljoonan tuoton lisääntymiseen voida päästä. Itse ajattelen, että kyllä voidaan päästä, kun riittävästi tupakkaveroa kiristetään.

Totta kai tässä on nämä voimaantuloon liittyvät erityisjärjestelyt, mitä ala tekee, ja ne ensimmäisenä vuonna varmasti vähentävät tuottoarviota siitä, mitä se muutoin voisi olla. Kun sanotaan että salakuljetus ja salakauppa ja kaikki muu lisääntyvät, niin näin voi olla, mutta silti uskon, että riittäväällä tupakan hinnannousulla pystyttäisiin saamaan myös veronsaajalle huomattavasti lisätuottoa. Jos sitten kävisi niin, että tupakan todella kova hinta aikaansaisi sen, että moni pinttynyt tupakoitsija lopettaisi, ja ennen kaikkea ja tärkeimpänä seikkana aikaansaisi sen, että nuoret ja lapset eivät nykyisessä määrin enää aloittaisi tupakointia, niin sehän olisi hyvä seuraus, joka ainakin pidemmällä aikavälillä merkitsisi julkisen talouden kannalta huomattavia säästöjä. [Timo Heinonen: Näin puhui mies, joka teki eduskunnasta savuttoman!]

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Kiuru.

13.08 Pauli Kiuru kok: Arvoisa puhemies! Savuttomuus on erinomainen tavoite, jota kohti pitää pyrkiä. Valitettavasti tie on pitkä, ja jostain syystä esimerkiksi ammattikoulutuksessa opiskelijoilla tuntuu olevan edelleen taipumusta lähteä tupakan kanssa touhumaan.

Edustaja Heinonen ja edustaja Zyskowicz ottivat esiin tämän kulun verotuksen ja kustannukset yhteiskunnalle. Verotuottoa yhteiskunnalle voidaan kasvattaa. Tietysti sitten jos päästäisiin savuttomuuteen, niin tulot katoaisivat kokonaan, mutta sen kanssa kyllä pystyy

Punkt i protokollet PR 157/2022 rd

hyvin elämään, koska fakta on kuitenkin se ja se on varma, että yhteiskunnalle koituvat kulut tupakoinnista ovat suuremmat kuin mistään tupakkaverosta saatavat tuotot.

Toinen asia, mikä aiheuttaa paljon kuluja yhteiskunnalle, on liikkumattomuus ja paikallaanolo. UKK-instituutin tuoreen tutkimuksen mukaan pelkästään niistä kertyy vuodessa 3,2 miljardia euroa lisäkuluja yhteiskunnalle. Jos otetaan siis tupakointi, liikkumattomuus ja liikunta yhteen, siinä on melkoinen säästökohde, vaikka saataisiin nämä kulut puolittamaan.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Harjanne.

13.10 **Atte Harjanne vihr:** Arvoisa puhemies! Tuossa edustajat Zyskovicz ja Heinonen kävivät hyvin läpi — ja Kiuru myöskin — näitä tupakoinnin haittoja, ja on ihan ilmeistä, että tupakointi on tyypillinen sellainen asia, jota on syytä rajoittaa ja haittaverottaa, aivan luontevaa sen aiheuttamien terveyshaittojen takia. Näin ollen on sinänsä hyvä, että tätä on tavallaan rajoitettu koko ajan enemmän. Erityisen tärkeää on tietysti se, ettei kukaan sellainen, joka ei itse polta, altistu tupakansavulle. Tässä erilaisten tilojen savuttomuus on tietysti ollut todella merkittävä asia.

Samaan aikaan nostaisin kuitenkin sen, että meillä kaiken päihdepolitiikan olisi ensinnäkin syytä olla tietysti tietopohjaista mutta myös sellaista, että se on tavallaan käsi kädessä tosimaailman kanssa. Tupakkatuotteissahan nuuska on nyt hyvin yleisesti käytetty Suomessa — eikä ole veron alla. Toisaalta tämä nikotiinipussien sääntely on meillä ehkä hieman erikoista. Se, että se ei ole tupakkalainsäädännön vaan lääkelain alla, aiheuttaa ehkä vähän erikoisia tilanteita: joku saattaa vaikka maahantuodessaan syyllistyä lääkeainerikokseen tietämättä sitä, että kyse ei ole tupakkatuotteesta tämän puolesta. Tässä olisi tärkeää joka tapauksessa, samalla kun niihin haittoihin puututaan ja niitä verotetaan, että sitä lainsäädäntöä katsotaan pragmaattisesti siltä kannalta, mikä se tosielämä ja arki täällä on, ja huolehditaan, että me saadaan verotulot niistä asioista, mistä me ne tarvitaan, ja voidaan kohdentaa niitä sitten niihin tarpeisiin, mitä hyvinvointiyhteiskunnalla on, ja toisaalta taas huolehditaan, että tämä lainsäädäntö käy ikään kuin sen teknologian — jos teknologiasta tässä voi puhua — ja sen kuluttajakäyttämisen ja tuotteiden kehittämisen kanssa käsi kädessä fiksusti. — Kiitos.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Laakso.

13.11 **Sheikki Laakso ps:** Puhemies! Itse henkilökohtaisesti olen kaksi ja puoli viikkoa ollut nyt tupakoimatta, [Eduskunnasta: Hyvä!] enkä oikeasti vastusta minkäänlaisia toimia, eikä ole tällaista, että olisi mitään sitä vastaan. Toivon todellakin, että kaikki pääsisivät tupakasta eroon.

Mutta tupakoitsijoitten syyllistäminen on mielestäni äärettömän väärin — se on todella väärin. Nämä laskennat, mitä me tehdään täällä, ovat ihan oikeasti käytännössä katsottuna hatusta heitettyjä. Näissä on tarkoitushakuista laskentaa. Itse olen ihan mielenkiinnolla seurannut tässä useita, useita vuosia, koska on ärsyttänyt tämä asia, ja olen katsonut ihmisiä, jotka ovat olleet ehtoopuolella. Voin kertoa, että aivan yhtä lailla ihmisiä leikataan ja korjaillaan ja tehdään kaikkea viimeisen kymmenen elinvuoden aikana, ovat he tupakoineet tai eivät.

Punkt i protokollet PR 157/2022 rd

Hyvänä esimerkkinä karmea tilanne tupakoinnin aiheuttamista jutuista oli viime vuonna, kun jouduin pitkään, kaikkein kauiten, meillä töissä olleen henkilön hautaamaan juuri sen takia, että kesäkuussa ilmeni keuhkosityöpä, ja hän ei joulua nähnyt. Kyseinen ihminen ei tuottanut käytännössä katsoen yhteiskunnalle juuri minkäänlaisia kuluja, koska kaikki vanhuuden leikkaukset jäivät tekemättä, kun hän reippaasti alle kuusikymppisenä lähti.

Tämä on se, mikä minua oikeasti ärsyttää tässä ihan äärettömästi, se, että yritetään selittää, että tupakoiminen on meidän yhteiskunnalle järkyttävän kallista. Ihan oikeasti, ei se asia ihan noin mene. Kyllä he maksavat aika paljon niistä veroja vuosien saatossa. Vanha sanonta on esimerkiksi, että urheilija ei tervettä päivää näe. [Pauli Kiuru: Ei pidä paikkaansa!] Sanon ihan suoraan, että olen nähnyt todella paljon niitä kavereita, joita leikkaillaan sen takia, kun on urheiltu kaikki paikat romuiksi. Ikävä kyllä, näin se vaan on.

Enkä pyydä mitään muuta kuin sitä, että lopetatte sen tupakoitsijoitten syyllistämisen. Olen teidän kanssanne kaikesta muusta samaa mieltä.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Multala.

13.14 Sari Multala kok: Arvoisa puhemies! En usko, että tässä kukaan itse asiassa ainaakaan yritti syyllistää ketään. Minä ainakin olen läheltä seurannut ihmisiä, jotka yrittävät montakin kertaa päästä tupakasta eroon, ja kun siihen voimakas riippuvuus on tullut, niin se on äärimmäisen vaikeaa, vaikka kuinka haluaisi.

Sitten kuitenkin samanaikaisesti on niin, että kun yhteiskunta on päättänyt — me ollaan täällä päätetty, tai meitä edeltävät päättäjät ovat päättäneet — että tupakkatuotteiden myynti on Suomessa tietyn rajoituksen sallittua ja siinä on myöskin tietyt ikäraajat, niin annetaan myös vahva viesti siitä, että se hinta ohjaisi sitä kulutusta, ainakin nostaisi kynnystä sen aloittamiseen. Se on minusta aivan oikein, ja tämä on myöskin kokoomuksen linja, eli mieluummin siirretään sitä painopistettä haittojen verotukseen kuin sitten työn verotukseen tai yrittämisen verotukseen. Eli tämä on hyvä asia, että tässäkin pyritään vaikuttamaan kulutajakäyttäytymiseen, siihen, että tupakointia ei uusilla tuotteilla edes aloitaisi.

Sen sijaan tähän, mitä tässä edustaja Laakso puhui liikunnasta ja urheilijoista, täytyy kyllä sanoa — ei minulla tieteellistä tutkimustulosta tästä ole, mutta väitän ihan näin omien kokemusten perusteella, jotka ovat kuitenkin kohtuullisen laajoja näin urheilupiireistä — että urheilijat ovat keskimäärin huomattavasti terveempiä ja sairastavat vähemmän kuin keskivertoihmiset. Ja jos sitä liikunnallista elämäntapaa vaan jatkaa sen urheilu-uran jälkeen, niin se kantaa kyllä sen jälkeiseenkin elämään ja työkyky pysyy hyvin yllä, ja monia muitakin hyviä vaikutuksia siitä on. En missään nimessä lähtisi väittämään, että urheilija ei tervettä päivää näe, päinvastoin näkee niitä hyvinkin paljon.

Arvoisa puhemies! Vielä mitä tulee edustaja Harjanteen puheenvuoroon, niin joo, on totta kai niinkin, että monia sellaisiakin tuotteita Suomessa käytetään ja tänne tuodaan, myös tupakkatuotteita, jotka täällä meillä eivät ole sallittuja. Se onkin aina juuri tarkkaa punnintaa, mihin ikään kuin se raja vedetään ja onko järkevämpää mieluummin verottaa kovasti ja rajoittaa saatavuutta täällä vai kieltää kokonaan — kumpi johtaa ikään kuin yhteiskunnan kannalta parempaan lopputulokseen. Sitä rajanvetoahan täällä eduskunnassa koko ajan pyritään tekemään, ja toistaiseksi on päädytty tällaiseen, että esimerkiksi nuuskan myynti täällä Suomessa ei ole sallittua. Sinällään siitäkin, olisiko nuuska terveellisempää kuin vaikkapa hengitetty tupakanpolto, on kai vähän ristiriitaisiakin tuloksia. Eli siinäkin on erittäin vahvoja riskitekijöitä.

Punkt i protokollet PR 157/2022 rd

Ja täytyy sanoa tästä, mitä edustaja Laakso totesi, että valitettavasti tupakointi on yksi niistä tekijöistä, jotka merkittävästi nostavat riskiä esimerkiksi keuhkosyövän saamiseen: itsellänikin on kaksi enoa menehtynyt tähän, ja molemmat olivat tupakoitsijoita.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Tavio.

13.17 Ville Tavio ps: Herra puhemies! Sen verran tahdon lausua yleisesti alkoholista ja tupakoinnista, että jonkinlainen niiden substansseista syyllistäminen ehkä on toisinaan eduskunnassa vähän liiankin korkealla tasolla. On kuitenkin varmasti myös ihmisiä, jotka eivät ole tupakasta riippuvaisia, vaan voi olla myös tupakan kohtuukäyttäjä, vaikkapa si-karinpolttaja. Sinänsä joskus tuntuu siltä, että täällä ei oikein kuulla ehkä minkäänlaista tupakoinnin puolustajan ääntä, enkä tiedä, voinko itse sitten sellaisena kauheasti esiintyä, kun se on epäterveellinen aine sinänsä. Olen kuitenkin sen verran liberaali, että mielestäni myös sellaisen ei muita vahingoittavan tupakoinnin salliminen on ihan hyväksyttävää.

Olen huomannut sen, että kun EU:sta tulee tupakkalakeja tai direktiivejä, jotka määräävät tupakoinnista, niin niitä ei oikein EU-maissa sovelleta kovin yhteneväisesti. Esimerkiksi tämä mentolisavukkeiden kieltö, jonka Suomi pisti hyvin nopeasti täytäntöön, ei taida tuolla Kreikassa vieläkään päteä, Italiassakaan ei muistaakseni päde, ja Espanjassa sitä kierretään. Nämä ovat siis itse asiassa vain maita, joissa minä olen käynyt — minä en ole suinkaan tätä silmällä pitäen kiertänyt kaikkia EU-maita. Se kertoo vain siitä, että se tilanne on hyvin eriskummallinen toisinaan näiden EU:sta tulevien määräyksien implementoinnissa. Varmasti on mentolisavukkeiden polttajia, jotka käytännössä ostavat sitten savukkeita ulkomailta. Sama tulee ehkä koskemaan näitä muitakin tuotteita, mutta suuressa mitapuussa niitä kyllä pystytään kieltämään.

Kansanterveydellisesti nämä ovat haitallisia, mutta jos ajatellaan nyt vaikka nuoria, niin luulen, että oikea ongelma ovat kuitenkin huumausaineet, jotka aiheuttavat niin vakavaa vahinkoa nuorison keskuudessa, että kyllä siinä taitavat alkoholi ja tupakka jäädä jo toiseksi.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Gustafsson.

13.19 Jukka Gustafsson sd: Arvoisa puhemies! Haluan kanssa tähän tärkeään, lähinnä terveyspoliittiseenkin keskusteluun osallistua. En malta olla sanomatta sitä, että vielä muistan hyvin sen ajan, kun oli normaalia, että ravintoloissa ja kotona sisätiloissa tupakointiin, ja miltä se tuntui viihtyvyyden ja muun kannalta. Sen jälkeen kuitenkin, kun tupakanvastaiset toimenpiteet ja myöskin yhteiskunnan lainsäädäntötoimenpiteet käynnistyivät muutama vuosikymmen sitten, me ollaan saatu valtavasti muutosta aikaiseksi asenne- ja muokkauksella ja ihan erilaisilla lainsäädäntötoimilla, ja hyvä niin.

Pyysin puheenvuoron oikeastaan sen takia, että myöskin minä uskon siihen, että haittoja ja terveyshaittoja voidaan tarkoituksenmukaisella tavalla estää paitsi verottamalla reilusti myöskin pitämällä kohtuullisen korkeaa hintaa. Erityisesti nyt tässä yhteydessä ajattelen nuorten tupakoinnin alkamista. Uskaltaisinko arvioida, että tässä muutama vuosi sitten poikien, nuorten miesten tupakointi väheni mutta tyttöjen lisääntyi. En nyt ihan tämänhetkistä poikkileikkaustilannetta tiedä, mutta jo terve järki sanoo, että jos tupakka-askin hinta on korkea, niin ei nuorilla siihen sitten rahaa siinä määrin ole.

Punkt i protokollet PR 157/2022 rd

Tuossa kerettiin edustaja Zyskoviczin kanssa toteamaan yhdessä se, että esimerkiksi tietty — uskallan nyt käyttää tämmöistä sanaa — luokkaluonne näkyy. Esimerkiksi ammattikoululaisten keskuudessa, kun käynte joskus katsomassa pihalla, varttuneemmat tupakoivat tosi, tosi paljon. Se ei ole tietystikään hyvä asia. Se kertoo monista yhteiskunnallisista taustatekijöistä, myöskin perheiden kulttuurista ja eväistä. — Kiitoksia keskustelusta.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Ronkainen.

13.22 **Jari Ronkainen ps:** Arvoisa puhemies! Minun mielestäni edustaja Laakso nosti tässä erittäin hyvin esille sen asian, mikä minua itseäni häiritsee, eli tupakoitsijoiden syyllistämisen. Totta kai tavoite savuttomuudesta on kannatettava ja järkevä — itsekin yli 30 vuotta poltin tupakkaa, ja nyt helmikuussa tulee kolme vuotta täyteen, jolloin olen ollut ilman savuakaan. Tupakan hinnannosto ei ehkä yksistään ole kuitenkaan se vaikuttava tekijä sille, että saadaan tupakointi loppumaan. Totta kai se rajoittaa jossain määrin, mutta en tiedä sitten — toiset ovat vannoneet, että polttavat tupakkaa, vaikka se maksaisi mitä. En tiedä, missä vaiheessa rahat sitten loppuvat.

Mitä tupakoitsijoilta kuulee, niin se syyllistäminen on itse asiassa levinnyt tuonne ihan kansan keskuuteen. Nyt jos ravintolan ulkopuolella saa tällä hetkellä polttaa tietyissä paikoissa, niin jo pelkästään siellä tupakan sytyttäminen saattaa aiheuttaa paheksuntaa, mikä minun mielestäni on aika ikävä asia. Kyllä minun mielestäni ulkotiloissa pitää saada polttaa ja varsinkin niillä paikoilla, mitkä on erikseen merkitty. Minun mielestäni tämä koskee myös parveketupakointia, jos se on taloyhtiössä sallittua. Nythän uusissa taloyhtiöissä on mahdollisuus tehdä se kielto, ja silloin sitten pihalle laitetaan se paikka, missä voi käydä tupakoimassa.

Terveyshaitat sinänsä varmasti ovat ihan kiistattomia — en käy niitä kiistämään millään lailla — mutta kyllä me tiedetään myös se, että vaikka koko ikäsi poltat tupakkaa, niin et välttämättä sairastu keuhkosityöpään. Ihan samalla lailla voidaan ajatella, että hyvin todennäköisesti huippu-urheilijan, keihäänheittäjän, olkapää joudutaan remontoimaan sen takia, että hän on heittänyt keihästä, mutta sekään ei ole välttämätöntä, eli ei minun mielestäni pidä lähteä syyllistämään eikä olettamaan. Minuakin voi ruveta syyllistämään siitä, että minä olen ylipainoinen. Kun en enää polta tupakkaa mutta olen ylipainoinen, niin ehkä minuakin pitäisi verottaa siitä, että minä olen ylipainoinen ja terveysriski on valtava. Niin vain kollegat vakuutan teille, että yritän kyllä koko ajan pitää painoa kurissa, mutta se ei vaan ole yksinkertaisesti helppoa niin kuin ei myöskään tupakasta luopuminen.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Kiuru.

13.24 **Pauli Kiuru kok:** Arvoisa puhemies! Erinomaisia uutisia: edustaja Laakso kertoi tupakkalakosta — voimia lakon pitävyyteen, ei ole todellakaan helppo tehtävä — ja edustaja Ronkainen kertoi olleensa kolme vuotta polttamatta — hienoa.

Itse olen täsmälleen samaa mieltä kuin muutkin edustajat, Ronkainen ja Laakso, että ei pidä syyllistää. Kulma pitää aina kääntää siihen suuntaan, että kannustetaan. Tietysti nyt, jos edustaja Laakso näkee, että tupakasta sinänsä ei ole terveydellistä haittaa, herää kysymys, miksi siitä sitten pitää pyrkiä eroon, ehkä taloudelliset syyt on yksi motiivi — mutta kannustuksen kautta ja tukemisen kautta. Jos lähdetään tietopohjaisesti liikkeelle, niin kylä tutkimuksellinen tieto osoittaa selvästi, että haittaa on.

Punkt i protokollet PR 157/2022 rd

Niin kuin Ronkainen sanoi, yksittäisistä tapauksista ei voi vetää johtopäätöksiä. Ihminen voi urheilla koko ikänsä tulematta urheilun takia loukkaantuneeksi. Ihminen voi polttaa koko ikänsä sairastumatta tupakan takia. Yksittäisistä esimerkeistä ei voi tehdä pitkälle meneviä johtopäätöksiä, suuret linjat ratkaisevat.

Itse asiassa perussuomalaisilla on nyt vähän kaksi linjaa: Laakso on sitä mieltä, että ei ole haittaa terveydelle, Tavio ja Ronkainen myöntävät, että siitä on haittaa — mutta ei siitä sen enempää.

Edustaja Gustafsson nosti hyvin esille tämän nuorten ihmisten vähän niin kuin tämmöisen segregatiotyypin tilanteen, jos ajattelee näin, että eri sosioekonomisilla taustoilla olevat toimivat eri tavalla. Koulutukseen varmasti tarvitaan enemmän tukea, näkemystä, kannustusta siihen suuntaan, että maltetaan olla aloittamatta, tai sitten jos on aloittanut, niin ymmärtää lopettaa, ja tukea siihen.

Olen itsekin polttanut yhden askillisen norttia, ja ei siitä nyt niin hienoja kiksejä tullut. Ymmärsin aika nopeasti, että se oli sitten tässä.

Riksdagen avbröt debatten och behandlingen av ärendet.